

Naša Sloga izlazi svaki 16 dan mjeseca i stoji a poštarijom za cijelu godinu 2 for. a za kmeta 1 for.; razmierno za pol god. 1 f. a za kmeta 50 novč. Izvan carovine više poštarija. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sto pokrari.“ *Nar. Posl.*

Oglasi se primaju po na vadnoj cieni. Pisma neka se šalju platjone poštarije.

Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se ne vraćaju. Uredništvo i Ođpravnništvo nalaze se Via Nuova N.° 4 piano I.

Godina VI.

U Trstu 1. Augusta 1875.

Broj 15.

Nasim p. n. predplatnikom je izostao broj 14. „Naše Sloge“ od dne 16. prošloga mjeseca. Taj izostatak opravdujemo tim, što je c. k. državno odvjetništvo našlo shodnim, obustaviti rečeni broj „Naše Sloge.“

Uredništvo.

Pogled po svijetu.

U Trstu 31. srpnja 1875.

Dne 15. tek. mj. naš se car sastao u Ištu s carem njemačkim. U ostalom novostih nikakvih. Sve je mrtvo sve glubo, kao što je to običaj u ovo doba ljeta. Novosti će početi stopram onda, kad se tamo u listopadu sastanu Delegacije. Ljetos da će naš skupni vojnički proračun biti veći od lanskoga. Prvih danah tek. mjeseca sjedili su zajedno u Beču naši i ugarski ministri te se dogovarali o carini između jedne i druge polovine carstva. Beč kao da se nemože izliječiti od predlanskoga novčanoga udara. Kako se čita po novinah i kako pripovijedaju ljudi, koji dolaze odanle, tamo da vlada druginja i veliko siromaštvo. U Brnu u Moravskoj već preko mjesec danah bezposlici i planduje više tisućah tkalacah, jer im gospodari tvorničari neće da poviše mito, pa misle da će jih na taj način prisiliti, da se sklone na njihove zahtjeve. Taj događaj je težak udarac za gospodare, za radnike i za samu tkalačku u Austriji obrtnost, koja bi joj se mogla tim putem lahko oteti i drugamo preseliti, pa bi još i više našega novca išlo u tuđi svijet. A baš se i govori, da su u taj posao pomiješane neke tuđe ruke, koje da zavide mnogobrojnim i glasovitim krosnam moravskim.

U kraljevini ugarskoj su Magjari, a naime pristaše ministra Tisze, na biralištih svuda nadvladali tako, da još nijedan ugarski sabor nije bio više magjarski, nego će biti ovaj. Tu će bit dakle pritiska na sve strane, kakova nije još bilo tako skoro. Do dvie godine danah pregledat će se austro-ugarska nagodba, pak su već sad zabrinuti naši ovostrani ministri i državnici, što će i kako će s tolikimi i takvimi Magjari. Strah nas je, da će ovaj put i naša braća Hrvati imati dosta križa s timi svojimi susjedi. U Hrvatskoj su baš sada satorski izbori. Hrvatski sabor da će se sastati 24., a ugarski 28. mjeseca kolovoza.

I u Njemačkoj sad sve miruje, samo što su i u Berlinu zabrinuti radi oskudice novca i radi siromaštva, koje da med pučanstvom biva dan na dan sve to veće. Radi toga neke poglavite novine krive kneza Bismarka, spočitujući mu neopravdane troškove, a Bismark neima srceca, da jih zamakne pred sud. Pruski ministri putuju po carevini, gdje im Bismarkovi pristaša veselo pleskaju rukama, a naime Falku, ministru nauke i bogoštovja. U Franceskoj sve po staru, a tako isto u Španjolskoj. U Srbiji će se otvorit nova skupština dne 27. augusta. Kako kažemo na drugom mjestu, u Hercegovini su ustali Kršćjani na Turke. Ustanak traje već cijeli mjesec danah, Srbija i Crnagora, za koje se mislilo, da će ustasam na pomoć, kao da se nemisle maknuti. U Carigradu da su veoma zabrinuti radi hercegovačkog ustanka, pa da kupe vojsku na sve strane te ju primiču to Hercegovini, to Srbiji, to Crnojgori. Austrija da nije dopustila, da se turska vojska i ostala ratna sprav izkrea na njezinu zemljištu u Dalmaciji za Hercegovinu. Ruski poslanik kod turskoga dvora, Ignatijev, morao se na zapovjed svoje vlade sa ljetnih praznikah vratiti žurno u Carigrad. I crnogorski vojvoda Plamenac da se nalazi u tom poslu u Beču.

Ustanak u Turskoj.

Med crnim i jadranskim Morom, s ove i s one strane balkanskih gorah, od Save vode doli do Grčke, u najljepšoj zemlji za krasnom Italijom, stanuje najnesretniji narod, što ga ima u svoj Evropi, a to su naša braća po krvi i krstu, Srbi, Bugari i Hrvati. Oni su u stara vremena imali svoja

kraljstva i svoje kraljeve te bili čuveni i vidjeni na daleko i na široko. Tamo doli bilo je kraljestvo bugarsko, amo gori kraljestvo srbsko, bliže k nam kraljestvo bosansko i banovina hercegovačka, a jedan dio spadao je na sadašnju kraljevinu hrvatsku, pa se i zove do dana današnjega „Turska Hrvatska“. Sva ta kraljstva su tekom vjekovah pala pod Turke, pod kojimi se i sad nahode.

Turci su potekli iz Turkestana i jesu najljucije i naj-surovije azijsko pleme. Oni neimaju s prvini Muhamedanci, darovitimi Arapi, ništa zajedničkoga nego-krivu Muhamedovu vjeru. Arapi, kamo bi došli, kano u Španjolskoj, doneli bi donekle prosvjetu i blagostanje; a surovi Turkestašci nikad ništa, nego viersku zanešenost i prokletstvo. Španjolska je došla pod Arape 712. godine, a izbavila se posve 1492. godine; dakle stopram poslje 780. godinah. Al i danas se svijet divi ljepotam, kojimi su Arapi iliti Mavri ukrasili Španjolsku. A čim su ukrasili Turci balkanski poluotok? Tim, da su uništili staru grčku izobraženost i zagušili u klici nastajuću izobraženost slavensku. Da nebudu došli Turci u Evropu, i mi Jugoslaveni bi bili danas ono, što su Niemci, Inglezi, Francezi i. Talijani, najme narod izobražen i dobrostojeći.

Turci su stupili prvi put na evropejsko tlo, pozvani zalibože od Grkah proti Slavenom, godine 1355; kraljestvo bugarsko je palo godine 1375; kraljestvo srbsko u bitci na Kosovu Polju godine 1389; Carigrad su osvojili te razkopali staro istočno rimsko carstvo godine 1453; Bosnu su oteli godine 1463; Hercegovinu pako godine 1470. I sama Ugarska je stenjala 200 godinah pod njihovim kopitom, a i ovostrana polovica našega carstva je dosta od njih pretrpila. Godine 1683. jih je izpod Beča protjerao poljski kralj Sobieski. Nebrojeni junaci i bani našega naroda izgubiše glavu, vojujuć na sve strane proti Turčinu, zakletu neprijatelju svetoga krsta i svakoga ljudskoga napredka.

Naša braća u Turskoj su više i više puta skušali, da skinu sa sebe gnjusni turski jaram, ali im nije pošlo za rukom do malena komada bivšega srbrkoga kraljstva, što se je nekako oteo Turkom na početku tekućega vjeka, a to je sadašnja kneževina Srbija. Slavna Crnagora, kamo bješe utekla šaka braće Srbaljah poslje propasti svojega kraljstva, nije nikad priznala turskoga gospodstva.

Tim našim mučenikom je opet dodijalo tursko kopito, pak su evo pune sve novine, da su Kršćjani u Hercegovini, za ledjima Dalmacije, ustali oružjem u ruci proti svojim okrutnim tlačiteljem, a ustanak da se širi, pak da bi u nekojih okolnostih mogao zahvatiti i Bosnu i tursku Hrvatsku, a morda i srbske strane i krasnu Bugarsku. Ako itko na svijetu, to se moramo veseliti tomu ustanku mi Hrvati i Srbi u austro-ugarskoj carevini, jer neima ni nam pravoga napredka sve dotle, dokle se tamo na jugu neoslobode naša rođena braća, pak nedonavežu svoju staru od Turakah prekinutu historiju.

U ova zadnja vremena Turska je živila jedino od zavisti i nesloge evropejskih vevlastih. Rus je gledao šareno na Austrijanca, a Austrijanac na Rusa, Francez na Ingleza, a Inglez na sve zajedno; pa čim bi se tko maknuo u Turskoj il izvan Turske, da podpraši Turke, svi bi na njega kao na bielu vranu. Poslje francusko-njemačkog rata kao da su se stvari promijenile. Sad vidi i Ingleska, da bi više

koristiti njezinim interesom svjež život slobodnih Kršćanah, nego li gadni trulež pospanih Turakah. To je morda i ohrabrilo braću Hercegovce te su ustali na oružje. Tri sjeverne velevalsti kao da su pustile u svijet ovu riječ: Neka se Kršćjani oslobode sami izpod turskoga jarma! Istina, to je malo, ali dosad nije bilo ni toga. Pa eno Srbije, eno Crnegore, ako nisu sliepe i gluhe.

Dosad se Hercegovci bore sami, al su sirote najviše bez praha i olova. Već su se pobili s Turci tri do četiri puta. Bilo je mrtvih i ranjenih na jednoj i drugoj strani; ali Hercegovci su ipak suzbili Turke, koji su im s osvete spalili više selah. Nego odanle nam dolaze jako spori glasi i to najviše protivni jedni drugim. Na koncu moramo reći, da su njemačke bečke novine, koje se nalaze ponajviše u židovskim rukama, jako protivne tomu mučeničkomu ustanku. Ali to nesmeta, jer znamo, da neima podlijeg stvora od Židova, pa što je danas kudio, da će sutra u zvijezde kovati, samo ako se dade kupiti il prodati.

Pomozimo braći!

Iz Turske nam dolaze crni glasi. Naša tamo braća po krvi i krstu nemogu više da trpe. Turci jih utjerali u zdvojenje. Oni goli i nagi, gladni i žedni; a Turci nikad siti, a Turkom nikad dosta. Nigdje pravde, nigdje pravice, nigdje suda, nigdje zakona, nigdje mira, nigdje sjegurnosti. Ideš li putem, na putu te Turčin ustrieči kao na grani ptica. Sjediš li kod kuće, u kući zadavi tebe, tvoju ženu i tvoju djecu; krov ti zapali, razkopa kuću i kućišće, zatara rod i koljeno, — pa nikomu ništa. Tvojemu se svjedočanstvu nevjeruje, tvoja se muka izsmjehuje. Ako se tužiš, vele da se buniš; ako mučiš, da nešto u potaji snuješ; ako nesmažeš njihovih daćah, kažu da se hiniš; ako smažeš, reku da si se pogospodio. Turčinu nikad pravo, a Kršćanin uvijek kriv, bio živ bio mrtav!

I crv se brani, kad ćeš da ga pogaziš. I našoj je tamo braći dogorilo; pak su eno u Hercegovini, ustali da učine kraj svojem robstvu. To nije čudo, nego je čudo, što nisu ustale zajedno i Bosna i turska Hrvatska; dapače je čudo, što nije već sva Turska u plamenu. Može bit da naslišaju, može bit da čekaju; ali se Hercegovina s Turci okrvavila, pa sad joj i gore. Prestala žetva, prestala košnja. Ljndi pod oružjem, a što je staro i nejakno, to biezi kud može iz popaljenih selah i praznih kućah. Te sirotčadi prebjeglo je dosta i u Dalmaciju, pa sad tamo plaće i kuka bez kuće i kućišća, boso i golo, gladno i žedno, izmučeno i bolno, a da nezna ni tko je ostao, ni tko utekao, ni čemu se ima nadati, ni česa bojati!

Kršćena braćo, nedajmo da nam one suze padu na dušu nego pomozimo svojoj krvi, čim tko možemo. Onaj, koji je svu svoju krv za nas prolio, zakunio nas je živim Bogom, da nezatvarajmo srdeca gladu i golotinji svojega iskrnjega, nego da budimo oko sliepū, noga bromū, utjeha tužni i žalostni i utočiste prognanū i nevoljnū. Tko si kršćjen, sad je vrijeme da pokažeš, da i u tvom srdecu gori kršćjanska ljubav, koja izjednačuje zemlju s nebom, čovjeka s Bogom!

Nepromišljaj mnogo, koliko ćeš, kako ćeš, komu ćeš. Daj odmah, pomoz i odmah; daj novčić, daj dva, daj deset, daj forint, koliko možeš od tvoje sirotnje; daj svećeniku, daj prijatelju, daj prvomu, komu vjeruješ, da će tvoj novčić doći u namijenjene ruke. U tu se svrhu osnovao u Zadru u Dalmaciji dobrotvorni Odbor, koji prima svaku i najmanju milostinju iliti lemozinu, pa skrbi da na turskoj granici prehrani do volje Božje djecu, majke i prikućene starce onih sokolovah, koji u ljutom boju brane sebe i svoju sirotninju od turskih krvolokah. A tvrdo se utamo, da će se osnovati i ovdje u Trstu takav Odbor, koji će primati milostinju za stradajuću braću pribjegle Hercegovce, pak da se neće moći nitko izpričati ni pred Bogom ni pred ljudi, da nije znao komu poslati, bilo svojega, bilo izručenamu bratinskoga novčića. Dobro bi bilo, kad bi se i u svakom povećem mjestu osnovao malen odbor od tri četiri lica za skupljanje te milostinje, pa ju kroz veće Odbore pošiljao tim našim mučenicom. A s druge strane i mi smo pripravnī primiti svaku i najmanju žrtvu na ovaj oltar kršćanske i bratinske ljubavi te odpraviti ju na određeno joj mjesto.

Pomozimo dakle svi i svuda, neka svijet zna, neka znaju jadni prognanici, ako su utekli k nam, da su došli među Kršćane, a među Kršćani da nesmije nitko od glada umrieti, a kamo li brat po krvi i krstu!

U Trstu.

Uredništvo „NAŠE SLOGE“.

Dopisi.

U Vrbniku (na otoku Krku), 16. Srpnja.

Ob odnošajih na otoku Krku znati ćete bez dvojbe i to, da izmedju 19200 stanovnikah bunca pokvarenim mletačkim narečjem i sanja nečistu ljubav za susjednom Italijom, samo kakva stotina, ugnježdjena u propalom gradiću Krku; kō da još nepada živo u oči podrovano obće blagostanje i žalostna pustoš naših jednō bogatih šumah, koju nam ostavi, valjda na vječiti spomen, nekadašnja pohlepna kraljica Jadranskog Mora.

Ali u vašu će štetu, o gradjani vejski, vaša nezakona ljubav; ali zahman vam agitacije prije vladarova posjeta; zahman nemoćni „aviva“, kojim je vas nekoliko deralo grlo, al koj osta utopljen sasvim u burnom i bezkonačnom „Živio!“ Zahman vam i zaštita okružnog kapetana Eluscega, kog otrešav se mila sestra Dalmacija, naprti sudba na naša pleća; zahman bjesomučnost vašeg dekoriranog a učenog (sic!) načelnika Scomersich-a (čitaj: Skomersića), izrodice hrvatske, banuvše iz hrvatskog Primorja; zahman sva vaša prezrena zastrašivanja; jer da se vi dotaknete bez ijednog uzroka samo jednog poštenog Hrvata, zato što je Hrvat, vi biste poskakali kao žabe svojevolumu u tu vašu plitku luku; zahman i osaljkska glasha učinjena hrvatskomu svećenstvu od kojega živete u Veji, a kojom pokazaste, da i zbilja niste drugo, kao što vam liepo odvratī onaj kanonik, no on vaš omiljeli „hio! hio!“ Zahman vam velim sve to! jer vi ste ipak pridolice koje će se razplitati u hrvatskom moru; jer ponosni plavetni stieg (bandera) kog visoko nosi Vrbnik i Dobrinj, a uzastopce sledi Baška i Omišalj, hoće zastrieti vaše kukavno zelenilo, kō što nebo zastire zemlju; jer mi se dižemo, a vi ste počeli padati, mi se širimo, a vas nestaje.

Da su Krčani počeli u istinu malaksati, ili da bolje kažem otvarati oči, možete se, g. Uredniče, osvjedočiti iz sljedećega dogadjaja. Dne 24. Lipnja biva u Vrbniku svake godine čedan sajam, na koji vrvi narod iz celog Otoka, dakle i iz Krka, dapače i iz hrvatskog Primorja.

Vrbničani, akoprom uvriedjeni od Krčanah na više načinah iza odlazka ljubljenog kralja, odlučise ipak, da im se neće osvetiti 24. Lipnja, nego nasuprot vratiti im mīlo za ne drago.

Išlo je dakle sve u liepom redu. Jutrom se triezno trgovalo, a po podne napijalo, veselilo, pjevalo i plesalo, kō što biva o sajmu svagdje. Al dok je živahan ples trajao, zagrmi zrakom najjednoč kod bližnje krēme, napjev glasovite pjesme: „Još Hrvatska ni propala“ itd. Politihi tu da vidim tko je, budući da se sva mladež vrti u plesu. Kad tamo, liepi broj Krčanah stoji spreman za odlazak na konjih, dočim se čaše nataču i pjeva Vrbniku najugodnija pjesma. Na to se svi plesači zaustave, stvore, što bi mignuo, dugu poredicu, skinu škrljake i mašuci kō maglom k pjevajućima udare u gromoviti „Živio!“ — „Živio!“ odvratise Vejani, uputiv se k plesu. Ogrumni vrć je sada kolao med dosadašnjimi protivnici, pješačđdija ga pomaže podići sred bezkrajnih „Živio!“ konjaniku do nosa, a konjanik ga podaje objeručke i naporom pješaku, dok se ne svrši red i ne iztrusi više vrćevah.

Ele, Krčani, ili postupaste iskreno, il se pričinjaavaste! U prvom slučaju, koji držimo za istinit, uradiste plemenito, pravedno, pa vam klićemo i opet „Živili!“ U drugom pako biste pokazali, da se znate u vinu našaliti i u njem svoja načela izdati; u kom bi vam slučaju kliknuli: „Sramujte se izdajice!“

Dok se, g. Uredniče, jurve opisani prizori sgadjali, 10 gospode, koji su jih gledali, imali su okusiti paklenske muke. Ti bijahu komisija poslana od vlade, da prosudi malo pravednije zemljište, no što prvi krat; jer je plaćao gdje koji kmet silni porez, a na goli draš i kamenje. Na čelu ote komisije stajase jurve napomenuti, još u Sinju glasoviti okružni kapetan Elusceg; a kraj njega kō poboćnik krčki čaća, Skomersić. Oči sve te gospode su sijale munje na opisani prizor, a oni živio i ono pobratinstvo se je moralo odazvati njihovoj duši, kao kakva djavolska gungula. — Razstavši se Krčani sa plesaćima, htjedose proći skakutajuć na svojih malenih, al brzih konjih, baš mimo tih svoje gospode. Nemogav se više nadvladati, priskoći podestā Skomersić k jednōmu jahocu, te izkaliv srebu, zamrmlja: „Vergonjeve de cigar živio“, (sramujtese vikati živio). Ali „Živio!“ opetova malo i veliko uz mahanje rubacah i klobukah, dok se Krčani ne izgubiše sasvim u daljini.

Dva dana zatim odputova i okružni kapetan sa svojom komisijom, zagroziv se — valjda za to i za drugo — iz daleka: „da će mu ga netko platiti.“ Al ta grožnja priliči tutnjavi zimskoj.

BRATOVŠČINA HRVATSKIH LJUDI U ISTRI.

Želimo li, da nam „Bratovščina hrvatskih ljudi u Istri“ napreduje, to je potrebno, da joj svaki, komu je ikoliko stalo do izobraženja tužnog nam naroda u Istri, u prilog radi. Puk u Istri je veoma zanemaren, on će se lahko otudjiti svemu, što je baštino

koristiti njezinim interesom svjež život slobodnih Kršćanah, nego li gadni trulež pospanih Turakah. To je morda i ohrabrilo braću Hercegovce te su ustali na oružje. Tri sjeverne velevalsti kao da su pustile u sviet ovu rieč: Neka se Kršćjani oslobode sami izpod turskoga jarma! Istina, to je malo, ali dosad nije bilo ni toga. Pa eno Srbije, eno Crnegore, ako nisu sliepe i gluhe.

Dosad se Hercegovci bore sami, al su sirote najviše bez praha i olova. Već su se pobili s Turci tri do četiri puta. Bilo je mrtvih i ranjenih na jednoj i drugoj strani; ali Hercegovci su ipak suzbili Turke, koji su im s osвете spalili više selah. Nego odanle nam dolaze jako spori glasi i to najviše protivni jedni drugim. Na koncu moramo reći, da su njemačke bečke novine, koje se nalaze ponajviše u židovskim rukama, jako protivne tomu mučeničkomu ustanku. Ali to nesmeta, jer znamo, da neima podlijeg stvora od Židova, pa što je danas kudio, da će sutra u zvijezde kovati, samo ako se dade kupiti il prodati.

Pomozimo braći!

Iz Turske nam dolaze crni glasi. Naša tamo braća po krvi i krstu nemogu više da trpe. Turci jih utjerali u zdvojenje. Oti goli i nagi, gladni i žedni; a Turci nikad siti, a Turkom nikad dosta. Nigdje pravde, nigdje pravice, nigdje suda, nigdje zakona, nigdje mira, nigdje sjegurnosti. Ideš li putem, na putu te Turčin ustrieli kao na grani pticu. Sjediš li kod kuće, u kući zadavi tebe, tvoju ženu i tvoju djecu; krov ti zapali, razkopa kuću i kućišće, zatara rod i koljeno, — pa nikomu ništa. Tvojemu se svjedočanstvu nevjerruje, tvoja se muka izsmjehuje. Ako se tužiš, vele da se buniš; ako mučiš, da nešto u potaji snuješ; ako nesmažeš njihovih daćah, kažu da se hiniš; ako smažeš, reku da si se pogospodio. Turčinu nikad pravo, a Kršćanin uvijek kriv, bio živ bio mrtav!

I crv se brani, kad ćeš da ga pogaziš. I našoj je tamo braći dogorilo; pak su eno u Hercegovini, ustali da učine kraj svojemu robstvu. To nije čudo, nego je čudo, što nisu ustale zajedno i Bosna i turska Hrvatska; dapače je čudo, što nije već sva Turska u plamenu. Može bit da naslišaju, može bit da čekaju; ali se Hercegovina s Turci okrvarila, pa sad joj i gore. Prestala žetva, prestala košnja. Ljudi pod oružjem, a što je staro i nejako, to biezi kud može iz popaljenih selah i praznih kućah. Te sirotčadi prebjeglo je dosta i u Dalmaciju, pa sad tamo plaće i kuka bez kuće i kućišća, boso i golo, gladno i žedno, izmučeno i bolno, a da nezna ni tko je ostao, ni tko utekao, ni čemu se ima nadati, ni česa bojati!

Kršćana braćo, nedajmo da nam one suze padu na dušu nego pomozimo svojoj krvi, čim tko možemo. Onaj, koji je svu svoju krv za nas prolio, zakunio nas je živim Bogom, da nezatvarajmo srčca gladi i golotinji svojega iskrnjega, nego da budimo oko slied, noga broma, utjeha tažni i žalostni i utočište prognani i nevoljni. Tko si kršćjan, sad je vrijeme da pokažeš, da i u tvom srčcu gori kršćjanska ljubav, koja izjednačuje zemlju s nebom, čovjeka s Bogom!

Nepromišljaj mnogo, koliko ćeš, kako ćeš, koma ćeš. Daj odmah, pomoz i odmah; daj novčić, daj dva, daj deset, daj forint, koliko možeš od tvoje sirotinje; daj svećeniku, daj prijatelju, daj prvomu, komu vjeruješ, da će tvoj novčić doći u namijenjene ruke. U tu se svrhu osnovao u Zadru u Dalmaciji dobrotvorni Odbor, koji prima svaku i najmanju milostinju iliti lemozinu, pa skrbi da na turskoj granici prehrani do volje Božje djecu, majke i prikućene starce onih sokolovah, koji u ljutom boju brane sebe i svoju sirotinju od turskih krvolokah. A tvrdo se ufamo, da će se osnovati i ovdje u Trstu takav Odbor, koji će primati milostinju za stradajuću braću pribjegle Hercegovce, pak da se neće moći nitko izpričati ni pred Bogom ni pred ljudi, da nije znao komu poslali, bilo svojega, bilo izručenam bratinskoga novčića. Dobro bi bilo, kad bi se i u svakom povećem mjestu osnovao malen odbor od tri četiri lica za skupljanje te milostinje, pa ju kroz veće Odbore pošiljao tim našim mučenicom. A s druge strane i mi smo pripravn i primiti svaku i najmanju žrtvu na ovaj oltar kršćanske i bratinske ljubavi te odpraviti ju na određeno joj mjesto.

Pomozimo dakle svi i svuda, neka sviet zna, neka znaju jadni prognanici, ako su utekli k nam, da su došli među Kršćane, a med Kršćani da nesmije nitko od glada umrijeti, a kamo li brat po krvi i krstu!

U Trstu.

Uredništvo „NAŠE SLOGE“.

Dopisi.

U Vrbniku (na otoku Krku), 16. Srpnja.

Ob odnošajih na otoku Krku znati ćete bez dvojbe i to, da izmedju 19200 stanovnika bunca pokvarenim mletačkim narečjem i sanja nečistu ljubav za susjednom Italijom, samo kakva stotina, ugnježđena u propalom gradiću Krku; kô da još nepada živo u oči podrovano obće blagostanje i žalostna pustoš naših jednoć bogatih šumah, koju nam ostavi, valjda na vječiti spomen, nekadašnja pohlepna kraljica Jadranskog Mora.

Ali u vašu će štetu, o građjani vejski, vaša nezakona ljubav; ali zahman vam agitacije prije vladarova posjeta; zahman nemoićni „aviva“, kojim je vas nekoliko deralo grlo, al koj osta utopljen sasvim u burnom i bezkonačnom „Živio!“ Zahman vam i zaštita okružnog kapetana Elusecga, kog otreasav se mila sestra Dalmacija, naprti sudba na naša pleća; zahman hjesomućnost vašeg dekoriranog a ućenog (sic!) načelnika Seomersich-a (čitaj: Skomersića), izrodiće hrvatske, banuvše iz hrvatskog Primorja; zahman sva vaša prezrena zastrašivanja; jer da se vi dotaknete bez ijednog uzroka samo jednog poštenog Hrvata, zato što je Hrvat, vi biste poskakali kao žabe svojevotljno u tu vašu plitku luku; zahman i osaljska glasba učinjena hrvatskomu svećenstvu od kojega živete u Veji, a kojom pokazaste, da i zbilja niste drugo, kao što vam liepo odvrati onaj kanonik, no on vaš omiljeli „hio! hio!“ Zahman vam velim sve to! jer vi ste ipak pridoliće koje će se razplinati u hrvatskom moru; jer ponosni plavetni stieg (bandera) kog visoko nosi Vrbnik i Dobrinj, a uzastopce sliedi Baška i Omišalj, hoće zastrieti vaše kukavno zelenilo, kô što nebo zastiro zemlju; jer mi se dižemo, a vi ste počeli padati, mi se širimo, a vas nestaje.

Da su Kršćani počeli u istinu malaksati, ili da bolje kažem otvarati oči, možete se, g. Uredniče, osvjedočiti iz sliedećega događaja. Dne 24. Lipnja biva u Vrbniku svake godine čedan sajam, na koji vrvi narod iz cijelog Otoka, dakle i iz Krka, dapače i iz hrvatskog Primorja.

Vrbničani, akopremi uvriedjeni od Kršćanah na više načinah iza odlazka ljubljenog kralja, odlučise ipak, da im se neće osvetiti 24. Lipnja, nego nasuprot vratiti im mlo za ne drago.

Išlo je dakle sve u liepom redu. Jutrom se triezno trgovalo, a po podne napijalo, veselilo, pjevalo i plesalo, kô što biva o sajnu svagdje. Al dok je živahan ples trajao, zagymi zrakom najećnoć kod bližnje krême, napjev glasovite pjesme: „Još Hrvatska ni propala“ itd. Pohitih tu da vidim tko je, budući da se sva mladež vrti u plesu. Kad tamo, liepi broj Kršćanah stoji spreman za odlazak na konjih, dočim se čaše nataču i pjeva Vrbniku najugodnija pjesma. Na to se svi plesači zaustave, stvore, što bi mignuo, dugu poredicu, skinu škrljake i mašuci kô maglom k pjevućima udare u gromoviti „Živio!“ — „Živio!“ odvratiše Vejani, uputiv se k plesu. Ogromni vrč je sada kolao med dosadašnjimi protivnici, pjesačđdija ga pomaže podići sred bezkrajnih „Živio!“ konjaniku do nosa, a konjanik ga podaje objerućke i naporom pjesaku, dok se ne svrši red i ne iztrusi više vrčevah.

Ele, Kršćani, ili postupaste iskreno, il se pričinjavaste! U prvom slučaju, koji držimo za istinit, uradište plemenito, pravedno, pa vam klićemo i opet „Živili!“ U drugom pako biste pokazali, da se znate u vinu našaliti i u njem svoja načela izdati; u kom bi vam slučaju kliknuli: „Sramujte se izdajice!“

Dok se, g. Uredniče, jurve opisani prizori sgadjali, 10 gospode, koji su jih gledali, imali su okusiti paklenske muke. Ti bijahu komisija poslana od vlade, da prosudi malo pravednije zemljište, no što prvi krat; jer je plaćao gdje koji kmet silni porez, a na goli drač i kamenje. Na čelu ote komisije stajaše jurve napomenuti, još u Sinju glasoviti okružni kapetan Elusec; a kraj njega kô poboćnik krčki čača, Skomersić. Oči sve te gospode su sijale munje na opisani prizor, a oni živio i ono pobratinstvo se je moralo odazvati njihovoj duši, kao kakva djavolska gungula. — Razstavši se Kršćani sa plesaćima, htjedose proći skakutajuć na svojih malenih, al brzih konjih, baš mimo tih svoje gospode. Nemogav se više nadvladati, priskoči podesta Skomersić k jednomu jahaoću, te izkaliv srčbu, zamrmlja: „Vergonjave de cigar živio“, (sramujtese vikati živio). Ali „Živio!“ opetova malo i veliko uz mahanje rubacah i klobukah, dok se Kršćani ne izgubiše sasvim u daljini.

Dva dana zatim odputova i okružni kapetan sa svojom komisijom, zagroziv se — valjda za to i za drugo — iz daleka: „da će mu ga netko platiti.“ Al ta grožnja priliči tutnjavi zimskoj.

BRATOVŠĆINA HRVATSKIH LJUDI U ISTRI.

Želimo li, da nam „Bratovščina hrvatskih ljudi u Istri“ napreduje, to je potrebno, da joj svaki, komu je ikoliko stalo do izobraženja tužnog nam naroda u Istri, u prilog radi. Puk u Istri je veoma zanemaren, on će se lahko otudjiti svemu, što je baštino

od svojih pradjedovah, ako se za njih poštene duše nezaumu. Da se tomu zlu doskoči, to se je ustrojilo društvo, koje bi pomagalo novcem naše mladice, buduće neoborive narodne stupove. Svaki, koji neželj biti tudjim robom u svojoj kući, neka veselo pristupi u ovo narodno dobrotvorno kolo. Što je imućniku 1 f., a kmetu 30 nvč. na godinu? Ako li se njih nepotroši za nepotrebne ili često škodljive stvari!

Da bude laglje stupiti u kolo ovog društva bez da pojedinae šalje posebno odboru novce, obratio se je odbor na poznate domoljube, moleć je, da budu povjerenici Bratovščine. Ovim neka svaki izruči onu godišnju svoticu, a oni će sakupljenu svotu odboru pošiljati.

Evo imenah one p. n. gg., koje je odbor umolio, da budu povjerenici Bratovščine

P. n. Bartol Francelj, prof. u Varaždinu — Tadija Smiciklas, prof. gimn. u Zagrebu — Ivan Martinolić, prof. gimn. na Rieci — Ivan Dr. Banjavčić, odvjetnik u Karlovcu — Franjo Steidle, bilježnik u Sisku — Tomo Matić, gimn. ravn. u Senju — Sebald Čihlar, pučki učit. u Kraljevcu — Karlo Fabris, dekan u Buzetu — Franjo Orlić, plovnik u Zminju — Anton Turak, dekan u Oprtlju — Ivan Barbalić, kapelan u Puli — Skender Zamlić, plovnik u Boljunu — Ivan Ivić, kapelan u Tinjaunu — Franjo Ravnik, plovnik u Kortah — Petar Flego, kapelan u Lindaru — Ivan Permeš, dekan u Labnju — Andrija Šterk, plovnik u Lovranu — Vinko Zamlić, kapelan u Opatiji — Juraj Jan, dekan u Dolini — Romuald Župančić, obć. župan u Materijah — Franjo Šabee, obć. župan u Podgradu — Glavina Blaž, kurat u Kopru — Franjo Kosec, plovnik u Klani — Lovro Petris, dekan itd. u Cresu — Ivan Dr. Bolmarčić, kanonik u Osoru — Petar Dorčić, plovnik u Baški — Mate Zahija, upr. plov. u Vrbniku — Mate Oršić, kapelan u Krku — Niko Ilić, plovnik u Dobašnici — Niko Jaderlinić, učitelj u Omišlju — Julio Jerolimić, kapelan u Malom Lošinj — Antun Kirinčić, kapelan u Dobrinju — Antun Franki, prof. bogoslovja u Zadru — Odpravnništvo „Naše Sloge“ u Trstu.

Ako komu od imenovane gospode nebi bilo moguće primiti povjerenstva, molimo, neka to izvoli odboru javiti ako moguće ujedno sa imenom onoga domoljuba, koji bi se povjerenstva latio.

Molimo svu p. n. gg. povjerenike, neka se svjestno posle poprime, da bude Bratovščina brzim korakom napriedovala, te sa: brane novce, ako moguće, još tek. mjeseca Odboru bratovščine u Kastvu pošalju.

Imena drugih povjerenikah će slijediti.

Nješto u uzgoju masline.

Ako hoćeš da ti maslina obilatom plodom radja i za više godinah traje, nesadi i nesij oko nje drugih bilinah. Nije dobro, kao što se ponajviše kod nas običava, saditi lozu okolo masline, jer ova ne samo što svojim hladom zapriećuje zrieanje groždja, nego jošte postaje iz tog neka borba medju lozom i maslinom sbogu hrane koju tim jedna oduzimlje drugoj. Još je gore, kadano se oko masline siju sočivnjake, biline, kojih ona nemože da podnosi, buduće da se tim zapriećuje sam rast maslini; jer, kad ljeti udre suše, žitarice svojim bezbrojnim čupavim korjenicami oduzimlju maslini rastoplenu hranu i potrebitu vlagu, koja se nalazi izmedju maslinova korjenja. Osim toga, kada se žitarice poženu, ostave za sobom strniku kroz koju ni vlaga ni zrak nemogu dovoljno dopirati do korjenja maslini, ili, što je još gore, zemljište se razpuca, te time sunčani zraci prodiru maslini do korjenja, pak ga tako osuše.

Iz toga se lahko opaža, da pri toj smjesi niti žitarice dobro uspijevaju, niti masline dobro radjaju, te se time obistini poslovica, tko će više, taj će manje.

Više se putah dogodi, da je na maslini vidjeti puno ploda; ali taj plod, prije nego je dozorio, sam opadne; ili ako i ostane na stablu nedozrije sasvim, te bude štrk, i kao jalov, iz koga se pak dobije premalo ulja. Najglavniji je uzrok tomu starost masline, pa i samo nje neobradjivanje. Zato treba da svake godine maslini odsječeš stare grane, te da joj dadeš maha mladim, tako da zmognu slijedeće godine obilato roditi.

Zanemariš li okesavanje starih granah, nije ti se nadati ojačanju stabla, te dosljedno ni dobru plodu.

Kazali smo iz početka, da maslina ondje najbolje tjera, gdje joj nezapriećuju druge biline.

Nu imade slučajevah, gdje možeš slobodno nasaditi blizu masline i drugih stabalah, navlastito bajamah (mendulah); ali treba da to bude u opredjeljenoj dalečini.

Moći ćeš posijati i po koju gomoljaču (n. pr. krompir, repa i druge glavate biline); nu gledaj, da ih riešiš prije, nego počmu radnje oko maslinah, ponajviše, kad dodje vrijeme okopavanju. Dan današnj, žalibože, malo se mari za to okopavanje maslinah, bez kojega ipak neima obilata ploda, osobito u onih ponalh, bez kojega ipak neima obilata ploda, osobito u onih krajinah, gdje vladaju suše, budući da je okopavanje jedini uzrok privlačivanju i upijanju zračne vlažnoće. Ako je tlo zbijeno, nezvlažno, il kamenito, tada se žile nemogu razprostranjivati ter ni

sebi hrane pribavljati. Da ovom svemu doskočiš, radi ovako: Okopavaj često tvoje masline, okesivaj jih, kadgodj ih pognoji, umekoti oko njih zemlju: tim ćeš im učuvati žile od sunčane žege, pribaviti potrebitu vlagu, osigurati ih za starost, te se tako nadat uvijek obilatu plodu, kojim će ti se trud naplatiti, a ti tvojim potrebam zadovoljiti.

Stjepan Dragoni uč. pripr.

FRANINA I JURINA.

Ilijanski ...

Fr. Pak?

Ju. Pak sad čekam, dokle se navadi hrvatski!

Fr. Zaboga, Jurino, tebe ni nego kost i koža!

Ju. Ča neznaš, da sam otel na Pićanščini pete stegnut?

Fr. Pak ča će reć, da si se premisles?

Fr. A poslali su mi po svojega lekara iliti mediga, kako ga tamo zovu, s kim se nisam mogal nikako razumeti, ča mi fali, ač nezna nego ta-

SVAŠTA PONEŠTO.

* Suncobran na plugu iliti vrgnju. Amerikanci su kod svakoga posla jako najdeni ljudi. Amerikanac neće da trpi, gdje se može drugačije pomoći. Zato je i američki težak stao misliti, ako gospoda, koja po gradu šeću, gledaju da se obrane sunčanoj pripeci, zašto nebi to gledao i ja, koji se ovako mučim. Pa čemu se je domislio? Nataknuo je na ručice od pluga velik suncobran (ombrelu) od bijel platna i tu ga tako namjestio, da ga može kretati prama suncu sad amo sad tamo, pak cio dan ore, a da na njega zrake sunca nepadne. Još će izumjeti i to, da će platno nad volove razrtiti, da mu oru u hladu. Ti ratarski suncobrani su takvi, da mogu ratara zakloniti i od kiše iliti dažda. Tko umije, njemu dvie.

* Nije dosta znati, nego treba i umjeti. O Kristoforu Kolumbu pripovjeda se slijedeća priča:

Po obretu (odkritju) Amerike sjedjaše jednom Kolombo za stolom s velikom gospodom, koji mu zavidjahu slavu, što ju je stekao tim obretom, zato ga bockahu govoreći: Obreti Ameriku nije bilo teško. „Dobro“, prihvati Kolombo, i uzev u ruku jedno jaje, položi ga nasried stola i reče: „Gospodo! tko će od vas nastaviti ovo jaje, da ravno u vis stoji?“

Na te rieči zamukoše svi gledajuć jedan drugo i razmišljajuć, što i kako da čine, al se ga nitko ne dotaknu, da pokuša.

Napokon ga primi Kolombo, pritisne ga malo na stol i jaje stajaše ravno u vis.

„Tako smo i mi znali“ zagrmi iz grla svih okolosjedocih. „Znali ste, odvratilo mirno Kolombo, ali niste učinili — pak jest kao da niste znali, jer nije dosta znati, nego treba i umjeti!“

* Sultanov dvor. U Sultanovom saraju (dvoru turskoga cara) ima 6000 muških i ženskih slugah; isti se diele u dvie vrste, u takove, koji dobivaju platu i hranu, i u takove koji dobivaju samo hranu. U prvoj vrsti ima 350, koji vare čaj i kafu, 400 kuharah; 300 baštovanah, 600 crnih evnuhah, 600 običnih sluguh. Liferanti daju dnevno u dvor 1200 ovnovah, 2000 kokoši itd.; račun za meso iznosi mjesečno 60,000 franakah. Osim toga ima mnoštvo sviračah, igračah (ženskoga spola), komedijašah, umjetnikah itd. Godišnja civil-lista sultanova iznosi preko 30 milijunah franakah.

PODLISTAK.

PIĆANSKI ZVONIK.

(Konac)

Ti ljudi dakle su bili krivi, da nije crkveno upraviteljstvo činilo zvona na zvonik postaviti odmah onda kad je bio dovršen, jer nije moglo dobiti svote od 438 for. 29 novč. što jih je obćina u tu svrhu dugovala.

Pošto se je pako slavni pazinski Municipij na račun pićanske obćine posebnom pogodbom od dne 13. Maja 1874., obvezao, da će gori rečenu svotu platiti, onda je crkveno upraviteljstvo odmah naredilo sve ono, što je trebalo, da zvona dojdou na svoje mjesto. I sbilja posle 89 godinah bjehu postavljena zvona na novi zvonik: na 8. i 9. Marča t. g. Poduzetnik toga djela je bio g. Leandar Kamus, pa je primio za to djelo plaću od blizu 800 for. Na taj dan bilo je veliko veselje i zadovoljstvo u pićanskom pućanstvu. Dohrostivi i svemogući Bože daj, da bi ta liepa zvona još mnogo i mnogo godinah ne samo dobre pravovjerne Kršćane na spasenosnu službu božju pozivlala, nego da bi kroz svoj liepi i jaki glas razuzdane i bogopsove jezike obuzdala, a otvorila ona ušesa, koja su za rieč božju gluha. Badi sve na vazda veću slavu božju Amen.

Na užasastje Gospodinuovo dne 6. Maja 1875.

Različite viesti.

* **Pokojni Car Ferdinand** bio je najstariji sin pokojnoga cara Franje I. i njegove druge supruge Marije Terezije, kneginje obijah Sicilijah, rodio se 19. Aprila 1803. u Beču. Krunisanje njegovo u Požunu 28. rujna 1830. kraljem ugarskim, pod imenom Ferdinand V., steklo mu je samo po imenu neko pravo na državnu vladu. Ferdinand se oženi dne 27. veljače 1831. sa kneginjom Marijom Anom, kćerju sardinjskoga kralja Viktora Emanuela I. no neimaše poroda. Postavši 2. ožujka 1835. po smrti očevoj, carem austrijskim, po imenu Ferdinand I. bila mu je među prvimi djeli naredba, da je svojim talijanskim podanikom, odsudjenim na tamnicu, ublažio težku kaznu. Kano tada u Požunu, tako je car Ferdinand I. i za krunisanja u Pragu 7. rujna 1836. obični dar stališah, 50,000 cekinah, namienio dobrotvornim svrhama. Dan krunjenja kraljem Lombardije (6. rujna 1835.) proslavi car tim, da je talijanskim podanikom u svojoj neograničenoj milosti oprostio kaznu za političke prekršaje. Dne 2. prosinca 1848. sidje s prestolja na korist svojemu nećaku, danas sretno vladajućemu caru i kralju Franji Josipu I. te se ukloni u kraljevski dvor na Hradčinu u Pragu, gdje je evo boravio do svoje smrti. Njegovo mrtvo tielo bilo je prenešeno iz Praga u Beč, gdje bude dne 4. p. m. sahranjeno u crkvi OO. Kapucinah, gdje se nahode carske obiteljske rakve. Sprovod, na koji su došli i prestolonasljednici ruski, pruski i talijanski, bijaše veličanstven. Radi njegove izvanredne dobrote, povjestnica mu je nadjenula pridjevak „Dobrostivi“. I opet pokoj njegovoj blagaj duši!

* **Bogatstvo pok. cara Ferdinanda** iznosi 150 milijunah, neračunav u to tolika posjesta i nepomična imanja. — Čest sabiraju prineske, da njimi na Hradčinu postave liep spomenik svomu ljubljenu kralju.

* **U konsistoriju** od 5. p. mj. je sv. Otac Papa proglasio biskupom tršćansko-koparskim *Jurja Dobrihu*, do sada biskupa porečko-pulskog, pošto ga bijaše Nj. Velič. imenovalo još dne 29. pr. maja.

* **C. k. mužka učiteljšta** u Trstu i Gorici su ukinuta, pak će od dođuće školske godine ono u Kopru služiti zajedno za Istru, Trst i Goricu. U Gorici pako od dođuće školske godine bit će c. k. učiteljšte žensko za sve tri rečene pokrajine. Jednomu i drugomu temeljni učevni jezik da će bit njemački, a pojedini predmeti da će se razlagati tu i tamo talijanski, slovenski i hrvatski, kako se bude već tko htio pripremiti za jedne, za druge il za treće škole.

* **Rojanska Čitaonica** je u nedjelju dne 18. prošloga mjeseca svetkovala prekrasnom zabavom osmu ljetnicu svojega obstanaka.

* **Političko društvo „Edinost“** u Trstu počeo će izdavati 1. kolovoza svoje istoimene novine. Srećno!

* **Slavenska zastava.** Na Proseku u tršćanskoj okolici su u nedjelju dne 25. pr. mjeseca oružnici iliti žandarmi skinuli slavensku zastavu, što se je tamo vijala na kući poznatoga rodoljuba, g. Nabergoja. Dole sa slavenskim zastavami! — A poslje? Živio!

* **Ljetina** u srednjoj Istri kaže dosada dobro. Istina, bielog žita neima puno, jer je paljivo i snetivo, ali groždja ima sila božja, a nije skoro ništa bolestno. Isto tako kaže turkinja i krumpir, pak nfanjem u Boga neće trebat ljetos dužit se u lihvarah radi brane. Željeznica dobro napreduje, a osobito se sada radi oko mostovah.

* **U Lovranu** bi dne 18. pr. mjeseca otvorena telegrafička postaja.

* **Rodila trojke** na Picanščini u Istri neka seljakinja, al je dvoje umrlo isti dan, a tretje dan poslje.

* **Mlado vino.** U prošlu nedjelju, dne 25. julija, da se je kod sv. Ivana u Vinodolu služila sveta Misa novim vinom od ove godine! I u Trstu ima već svojih petnestak danah liepâ bielâ groždja na zelenom trgu, al na mlado vino još nitko ni nemisli.

* **Vragoder,** šaljivi tjedni list, što izlazi u Senju, bio je obustavljen. Uredništvo, kako čitamo u kraljevičkom „Primoreu“, hoće nadoknaditi svoje predbrojnice drugim listom.

* **Riečka magjarsko-talijanska gimnazija** propada te se početkom dođuće školske godine neće otvoriti nego četiri prva razreda. „Primorac“ kaže, da će taj pojav nasporiti hrvatsku riečku gimnaziju, al veli ujedno, da bi morala hrvatska vlada skrbiti na Rieci i za jednu pučku hrvatsku školu, koja ju nebi ni toliko stajala. Mi dodajemo, stajala što da stajala hrvatska vlada nemože dokazati bolje svojega patriotizma, nego baš uvođenjem na Rieci što je moguće boljih i savršenijih hrvatskih pučkih školah. Što se na škole potroši, to se sve stostruko izplati. Ajde dakle!

* **Snieg.** Više Ljubljane je snježilo prošlih danah po gorah Grintovcu, Kočinu i Ostrici.

* **Medjunarodni poštarski ugovor,** kao što je javljeno, proglašen je prošlih danah službeno. Ovomu na berlinskom kongresu stvorenomu ugovoru pristupilo je 21 državah, koje sačinjavaju sada „zajedničko poštarsko društvo.“ Te države jesu: Njemačka, Austrija, Belgija, Danska, Egipat, Španjolska, Savezne države, Francuska, Velika Britanija, Grčka, Italija, Švedska i Norvežka, Nizozemska, Portugalska, Rumunska, Ruska, Srbija, Crnagora, Svičarska i Turska. S ovim poštarskim ugovorom oživotvorit će se takodjer i jednaka ciena za listove i na križ svezane zamotke. Za list, 15 gramah težak, iznositi će poštarina 25 centimah (10 nvč.), za dopisnice (Korespondenzkarte) polovicu. Za zamotke na križ svezane i za pošiljanje ugledakah do 50 gramah 7 centimah (2³/₁₀ nvč.) Doplatit se mora kod pošiljakah po moru, idući dalje od 300 miljah. Preporučena pristojba ostaje ista, kao što je i dosada u pojedinih zemljah obstojala.

* **Velika povodnja** u južnoj Francuzkoj učinila je do 300 milijunah škode i pogubila prieko 3 tisuće ljudi! Al evo liepe prineske sabrane na pomoć tih nesretnikah: vojvoda Annale upisao je 25,000 franakah, vojvoda s Chartresu 3,000 fr., jockeyjski klub 12,000 fr., južna željeznica 25,000 fr., carević Napoleon 6,000 fr., cesarica Eugenie 4,000 fr., grof Chambord 5,000 fr., mjestno parizko zastupstvo 100,000 fr., Nj. Svetost Papa Pio 25,000 fr. Liep je to doista izgled domorodne ljubavi.

Javna Zahvala.

Pokojni car Ferdinand podieli 18. Junija, dakle 10 danah pred smrću, 200 for. podpisanomu, da se sagrađi na ovdašnjem pokopališću crkvice, koja bi bila ujedno i mrtvačnicom. Tim si postavi milosrdni pokojnik vječnu uspomenu iskrene zahvalnosti u naših srih. O Ferdinandu valjaju rieči, da:

..... Najuzvišeniye,
Što si čovjek na zemlji pripravi,
Jest grob, na koji padaju suze ljubavi!

U Kortah.

Fran Ravnik v. r.

župnik.

VELEČASTNOMU SVEČENSTVU!

Kod doli podpisane nahodi se spravišće svake vrsti crkvenih stvari, kanoti:

Kaležah, Svjetnjakah, Križah, Kandilah,
Ostenzorijah, Moćnicah, Kadionicah, Nebah (Baldakinah),
Planetah, Plaštah (Pluvialah), Dalmatikah, Zastavah,
Jastukah, Štolah, Oltarskih Predstoraht,
Košuljah itd. itd.

Prima takodjer svakovrstne naručbe koli crkvenih toli svjetovnih stvarih i najpomnijiye izradjuje svako djelo nakičeno bilo zlatom ili srebrom, a na svaki upit odgovora se odmah.

Katarina Udovica Garusa
u Trstu Via Nuova.

Ték Novacah

polag Borse u Trstu od 1 — 16 Julija 1875.

NOVCI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	—
Caraki dukati (cekini)	5.20	5.20	5.20	—	5.20	5.20	5.20	5.21	5.21	5.21	—	5.22	5.21	5.21	5.21	—
Napoleoni	8.87	8.87	8.86	—	8.86	8.87	8.87	8.87	8.87	8.87	—	8.86	8.86	8.86	8.86	—
Liro Ingleske	11.15	11.15	11.15	—	11.15	11.16	11.16	11.15	11.15	11.15	—	11.14	11.13	11.13	11.13	—
Srebro prid (aggio)	101.35	101.35	101.35	—	101.35	101.35	101.35	101.15	101.15	101.15	—	101.15	101.15	101.23	101.25	—

A. Karabalić Vlastnik.

Izdavatelj i odgovorni urednik A. Novak.

Tisk. Sinovi K. Amati.